I

Процвітала рожа
Супроти вікна,
Запашна та гожа,
Пишна та рясна!

Але ось ударив
Лютий студенець,
Листячко ошпарив,
Погубив вкінець.

Так тьма непроглядна
Забива стежки,
Північ безвідрадна
Мотлошить думки!

II

Я не промовлю, збувшись волі:
Коли б знаття!..
Бо добре знав, якої долі
Ждать від життя.

Давно вбачав, що муки люті —
То жереб мій;
Що вік мине в пекучій скруті,
В нудьзі німій.

Та не візьму я благ покою
За муки ті,
Спітканий долею тяжкою
Узаперті.

Бувають дні, як саме нині,
Що кращ страждать,
Аніж розкош живій трунині
Себе віддать!

III

Я стояв край вікна та дивився надвір:
Насувала кругом завірюха;
Зворушилась тайга і завила, мов звір,
Дикий завід доносився уха.

І почувся мені в завиванні тому
Звук кайданів, проклять та погрози,
Страшний свист батогів, окривавший тюрму,
І зітхання, і стогін, і сльози.

А із пекла того один образ сумний,
Милий образ святої людини,
У крові, подавав: "Час минеться страмний!
Жди нехибно ясної години!"

IV

Прокидалось усе та цвіло навкруги;
Синій пролісок вився з-під снігу;
Розлилася вода, пойняла береги,
З гуком шумним проносило кригу.

Із далеких країн повернулись пташки,
Задзвеніли в пахучому гаю;
Скоро в зелень рясну уберуться садки,-
Не пізнати розкішного краю.

Тільки серце моє крила туга німа,
Не втішала квітуча природа;
Тільки в серці, як перш, панувала зима,
Не проходила хмура негода.

Нерозважна журба по утраті весни
Ясно глянуть мені не давала...
А з північних снігів, з гуртової труни
Закатована тінь уставала.

V

Життя стає щодалі гірше
В тяжких кайданах чужини;
Мені не бачити вас більше,
Украйни милої лани!

Не подихнуть повітрям рідним,
Докупи з людом не брести,
Не поділити з краєм бідним
Змагань до певної мети.

Не працювать під спільним стягом
Там на братерньому шляху...
Моїх вражінь справжнім обсягом
Тайгу призначено глуху!

VI

Скрізь повіяло весною,
Все новим життям цвіте...
Що ж я долею земною
Не вдоволений, проте?

Бо вбачаю я докупи
Слід мертвоти навкруги:
Між живучим людом — трупи,
Між друзями — вороги.

Цвіту моренько пахуче
Відусюди обійма;
Але горе невсипуче,
Як і перш, не йде з ума.